

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppel.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körsüt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAMR pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în ne-care și
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prezintă la toate ofici-
ele poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusele în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 180.

Brașov, Luni-Marti 17 (30) August.

1904.

Koerber în Galiția.

În momentele de față se ventilează în Țările din Austria întrebarea, ce scop și ce importanță poate avea călătoria ministrului-președinte Koerber în Galiția?

Unii spun, că Dr. Koerber, care a plecat din Viena Sâmbătă, mergând mai întâiu la Cracovia, are numai scopul de a se informa despre mersul administrației în Galiția, alții cred, că călătoria sa urmărește și un scop politic. În tot cazul însă-și împrejurară, că se vorbește așa de mult de pasul acesta al primului ministru, denotă, că i-se dă o deosebită importanță.

Și de ce nu? Oare nu este Koerber în Austria, ceea-ce e Tisza în Ungaria, — omul dela care se așteptă să pună la cale toate așa cum poate fi mai bine pentru asigurarea poziției de mare putere a monarhiei și pentru susținerea în ori-ce chip a uniunii reale dintre statele ei dualiste?

La noi lumea a început să nu mai dea atâta atențiune celor ce se petrec în Austria, a început, în urma celor petrecute în timpul obstrucțiunii șoviniste maghiare, să creadă, că evenimentele din Austria nu mai pot avea nici o înrîurintă asupra treburilor din Ungaria, că rezolvarea acestora ar atârna numai dela dieta ungară și dela gruparea și evoluțiunea în sinul partidelor maghiare.

Ca să prindă rădăcină această părere a contribuit mult contrastul între spiritul de a străbătut ordinul dela Chlopy și între ceea-ce s'a petrecut în urmă, scoțând la suprafață concesiunile faimoase ce s'au făcut maghiarismului cu privire la folosirea limbei maghiare în institutele de învățământ militar din Ungaria.

Era acusat Dr. Koerber și șeful statului major general br. Beck, că ar fi inițiatorii ordinului dela Chlopy. Ei trec și adă ca capii văduți, deși secreți ai „Camarillei“, care trăiesc încă în imaginațiunea independenților și 48-tiștilor, ca un monstru ce ar amenința să înghită pe Maghiari cu țără cu tot și să le răpescă toate drepturile și libertatea, în care se răsfăță adă.

Ei bine, de un astel de pericol grozav au scăpat deocamdată patrioții șovinisti. Dr. Koerber n'a putut să împiedece pe ministrul comun de război Pitreich să-și publice ordonanța, prin care a răsturnat, încât pentru Ungaria, fundamentul pe care a fost așezată până acuma limba de regiment, principiul nefalsificat al egalei îndreptății după naționalitate, și a adus la valoare și în armată principiul supremației limbei maghiare ca limbă de regiment; n'a putut să împiedece Koerber multe altele și a mai trebuit să înghită dela colegul său ungar Tisza încă și epitetul „de străin distins“.

Cu toate acestea cine va cuteza a afirma, că Koerber și-a sfârșit ori ce rol față cu Ungaria și guvernul său? Acesta s'ar putea admite numai

în cazul, când ar fi încetat deja toate legăturile dintre Austria și Ungaria.

De unde și până unde se încețeze, când tocmai acuma se tratăză din nou de a le reînoui și strînge mai tare, decum au ajuns a fi în anii din urmă?

Etă de ce Koerber s'a împăcat așa de iute erăși cu Tisza și vice-versa; ori mai bine ăis de ce n'au fost certăți serios între ei nici-odată; etă de ce foile opoziționale maghiare nu se pot liniștri nici-decum asupra lucrurilor, ce le pregătesc Tisza cu Koerber în taină — pentru toamnă.

Din cauza acesta e lesne de înțeles, că și pe noi cei de dincoace de Laita trebuie să ne intereseze întru cât-va călătoria lui Koerber în Galiția: decă nu întru cât ar pute ea s'a-jute aspirațiilor polăcesci său să îndrepteze sôrtea Rutenilor majoritați aprôpe pretutindenii de șleahă polonesă, cel puțin încât pôte contribui la întărirea guvernului Koerber și pôte influința printr'asta asupra Ungariei și a rezolvării cestiunei pac-tului într'un mod său altul.

Koerber de sigur, că voiește să-și creeze odată majoritatea în parlament, fără de care nu pôte întreprindenimic decât cu § 14. Și nu ne indoim, că călătoria lui din Galiția are ca țintă să-și apropie pe Poloni, să câștige opiniunea lor publică și cu ajutorul delegațiunei lor din Reichsrath să încerce o reconstruire a majorității drepte de odinioară.

Intervenirea lui Koerber în favorul claselor paralele cehice și polone la pedagogiile din Silesia indică, că el vrea să se mai emancipeze puțin de sub influința Germanilor ca să pôte să-și ajungă scopul.

A dat Koerber deja doveđi de ajuns, că e un bărbat de stat, care trebuie luat în serios, și de-i va succede planul acesta, se va resimți de sigur și în Ungaria.

Brașov, 16 (29) August.

Turcia și Italia. Din Constantino-pol vine o scire interesantă. E vorba, că relațiile dintre Turcia și Italia devin din ăi în ăi tot mai intime. Primirea cordială, ce i-s'a făcut în Turin trimisului estra-ordinar al Sultanului, care a predat regelui Victor Emanuel strălucitele daruri din partea padișahului, a făcut la Yl-diz-kiosk și la Pôrta cele mai bune impresiuni. La rândul său Sultanul a făcut o primire deosebită ambasadorului italian marchisul *Imperial*. O ast-fel de primire nu s'a făcut nici unui ambasador. Turcii manifestăză formal cu amicitia lor față de Italia, vrând să arate Europei, că Italienii îi pârtesc când vr'una din marile puteri ar avé inclinaițiuni agresive față de Turcia. În afară de acesta, flota de război turcescă va fi reorganizată cu des-virșire după model italian, spre care scop mai mulți ofițeri, sub-ofițeri și matrosi din marina italiană au luat angajamente în serviciul marinei de război ruseci. Turcia a comandat în docurile din Genova un vas de școlă de marină și mai multe crucișătoare, cari vor fi provădate cu tunuri Krupp și Maxim cu tir repede. Se dice, că dezvoltarea marinei de

război turcesci se face de témă față cu o eventuală acțiune agresivă din partea Angliei, ori a Austro-Ungariei.

Aprôpicrea și intimitatea dintre Turcia și Italia mai are și un alt episod: Italienii intervin la Pôrta și în interesul Francesilor. Italia ar avé de gând să determine pe Turcia de a nu-și da aprobarea pentru o eventuală schimbare a protectoratului creștinilor catolici din Orient, ci a stărui, ca protectoratul să rămână și pe viitor în grija Franței, cu toate animositățile ce există actualmente între Vatican și guvernul frances.

Anectarea Cretei la Grecia?

Grecii se ocupă actualmente c'un plan mare. Ei nu vréu mai puțin, decât anectarea Cretei — ușor și fără jertfe — la Grecia. Prințul *George*, guvernor al Cretei, va face o excursiune prin Europa, cêrând intrare la toate capetele încoronate și la guverne pentru a solicita aprobarea planului făurit la Atena. Poporațiunea insulei, să fi declarat el, dorește unirea cu Grecia, și prințul, în calitate de prinț grecesc, nu pôte să refuze această dorință. Pentru-ca însă să nu vină în conflict cu sine însuși, în Decemvrie își va da dimisia de guvernor și va lupta mai liber în interesul nisuițelor de unire.

Se pretinde, că declarația prințului a produs mare însuflețire în Creta și a determinat comitetele cretane să aranjeze demonstrațiuni contra Turciei, cu scop de a rupe și ultimele legături cu imperiul otoman. Decă puterile europene n'ar voi să aprobe planul țesut la Atena, în Decemvrie va isbucni în Creta o mișcare revoluționară, în care vor lua parte cel puțin 14—15,000 cretani bine înarmați și numărôși voluntari greci. — De n'ar păți-o fusé Grecii ca la Domokos.

Discursul d-lui Iosif Vulcan,

prin care a deschis erî adunarea gen. a Societății pentru fond de teatru român, în Brad.

Domnilor și domnelor!

Temelia artei teatrale este adevărul. A reprezenta viața așa precum este ea, cu virtuțile și viciile sale, etă misiunea scenei. Decî noi, societatea care are problema să pregătésca înființarea instituțiunii teatrale române aici în țără, stăm în serviciul adevărului. Tot ce facem, tot ce ăicem, tot ce propovăduim, are să pörte eticheta adevărului.

Ferice de noi, căroră sôrtea n'i-a dat această însărcinare, căci a sta în serviciul adevărului este postul cel mai cinstit. A arăta neamului din care faci parte, oglinda reală a ființei sale, în care să-și vadă toate calitățile și slăbiciunile, este cea mai importantă faptă națională. Acestă oglindă oferă neamului prilejul să se cunoscă și astfel să scie ce are să desvölte și ceter-bue să înlătoreze.

Timpul cel mai potrivit pentru această manifestare este la adunările noastre generale, unde se întrunesc o mare parte a elementelor fruntașe. Aici ni-se impune să discutăm serios starea noastră culturală să esaminăm progresul intelectual, să relevăm părțile bune, să arătăm scăderile, și să căutăm mijlôcele de îndreptare.

Să usăm deci și de această întrunire și să stăm de vorbă asupra mersului propășirei noastre. Să studiem mișcarea noastră

culturală și să ne spunem părerile sincere, fără încunjur, cum ni-le inspiră consciința căci numai astfel putem să fim folositori națiunei, ér nu aprobând totul de frica popularității, făcând complimente și elogii nemeritate, ca să încassăm aplausele ief-tine ale vulgului nepriceput.

În tocmai cum institutele de bani își presentă la finea anului bilanțul de profit și de pierderi: astfel avem să ne fixăm și noi cumpăna progresului și regresului. Cu cât bilanțul este mai esact, cu atâta institutul e mai trainic; cu cât cumpăna noastră e mai reală, cu atât arată mai fidel stadiul, în care se află cultura românească.

Decă ne rotim privirea în jur de noi, inima ni-se umple de bucurie, vădând progresul ce am atins. Nu-i vorba, stăm încă prea departe de ținta dorită, ne aflăm abia la începutul stăruinței noastre de propășire; — cu toate aceste rezultatul de până acuma trebuie să ne producă încredere; căci prin el putem să constatăm puterea de viață a elementului românesc.

Neajutați de nimeni, ba de multe-ori virîndu-li-se bețe în rôtă, Româniți au pus umăr la umăr și toți într'un gând și c'un suflet au scos din sërăcia lor comóre scumpe pentru ridicarea și afirmarea ființei naționale.

Iubirea de neam este isvorul nostru mântuitor. Să ne dăm mâna, ca să nu pôtă fi putere în lume, care să ne înădușe sentimentul acesta. Se jurăm, că mai bine murim toți, de cât să-l stîngem din pieptul nostru.

Iubirea de neam a făcut în rândurile noastre în cei cinci-șeci de ani din urmă minuni de progres.

Priviți biserica și vă închinați avântului, ce a luat cultura preoțimeii; cercetați instrucțiunea publică, gimnasiile și școlile — cele mai multe înființate în intervalul acesta — și strîngeți cu respect mâna profesorilor și învățătorilor, cari își fac datoria; admirați numărul mare al clasei noastre inteligente, răsărite în deceniile din urmă; lăsați inima vóstră să palpitate de emoțiuni ceresci, când vedeți tinerimea noastră venind cu focul sacru al entuziasmului și cu cumpănăla ómenilor, cari se pregătesc pentru sciință; dér mai cu sémă aduceți tot devotamentul vostru, adorarea unui neam întreg, încântătoareii cununii de Românce, cari simt, vorbesc și cetesc românesce.

Secolul trecut s'a încheiat pentru noi Româniți d'aici cu un progres înuimitor. Înaintașii noștri ne-au lăsat o moștenire din care putem să ne asigurăm existența. Asigurarea acesta însă are să se facă prin o muncă stăruitoare, urmând direcțiunea stabilită de densii, profesând principiile lor, punându-ne în serviciul altruismului, care jertfesce totul pentru binele de obște.

Înaintașii noștri au avut drept steag conducător idealismul. Acesta le-a luminat calea eșirii din întunec, acesta le-a dat curagiu și bărbăție, să înfrunte toate pedecile, acesta le-a înaurit bucuria triumfului.

Mult mai slabî decât noi, ei nici-odată n'au cunoscut frica; mai puțin luminați decât generațiunile actuale, ei au stabilit principii, cari au să lumineze d'apururi calea sciinței române; mult mai sëraci decât noi, ei au întemeiat instituțiunii de cari cei de astăđi nici a visa n'am cuteza.

Pentru-că ei au stat necontenti sub farmecul idealismului, care deschide tot

nouă orizonturi, vrăjește voinței aripă înălțătoare și însuflă în vânt putere la lucru; ér noi ne depărtăm din ce în ce mai mult de acest izvor dătător de viață și ne închinăm unor curente nălcătoare, cari sleesc energia, sting curajul și ucid ori-ce gândire mai înaltă.

Noul curent suride la naivitatea bătrânilor, cari au urnit nisele idei gigantice și s'au jertfit pentru ele. Face haz de idealistul pripăsit în secolul acesta, ca o rămășiță a copilăriei unui neam. Enunță, că idealismul și-a trăit traiul și-a mâncat mălaiul. Și proclamă un nou principiu conducător, căruia îi dăce realism, care însă nu este decât încarnațiunea intereselor personale. Altruismul dispăre din ce în ce mai deservit, cei mai mulți își caută numai de trebile lor și ori-ce acțiune mai mare pentru ridicarea neamului e decretată imposibilă.

Protopărinții noștri trăiau în dragoste frățească și astfel înaintau. Noi suntem desbinați ca dușmanii cei mai înverșunați. În locul dragostei, s'a cocotat în capul tuturor întreprinderilor noastre discordia, care omorâ în germene ori-ce idee.

Am umblat prin toate centrele noastre, însă nicăieri n'am găsit armonie; clasa noastră inteligentă în tot locul e divizată în partide, cari se combat strașnic.

Se cârtă pe tema confesionalismului, pe cea a poziției sociale; pe tema naționalismului, pe cea a averii; pe tema politice, pe cea a mișcărilor culturale; pe tema originii familiare, pe ceea a rolului ce le compete; în sfârșit pe toate temele posibile și imposibile. Cărta această produce urmări foarte triste. Ura în multe locuri este atât de înverșunată, că tot ce propune unul este respins de celălalt și astfel nici o lucrare nu se poate înjghieba.

În toate părțile și în mijlocul tuturor cercurilor „își scote capul hydra invidiei, care cu limba ei otrăvesce totul. De și-ai înciripat o stăricică, te calumniază; de jertfesci ceva pentru binele de obște, te acuză că vrei să fii popular; de te-ai ridicat nițel în stima publică, te terfelesce; de ai isbutit să-ți câștigi un codru de pâne, te defaimă; de ești bătrân, te bărfesece; de ești tânăr, îți pune stavilă. Ori ce propui, ori ce faci, ești criticat și învinuit cu interese murdare. Nimica nu e bine, dér nu și-se spune, cum ar trebui să se facă. A dărîma tot ce clădesc alții, dér a nu reconstrui nimica, ci a lăsa totul în ruină. Eță opera funestă a invidiei, marea bôlă românească.

Tabloul posomorât acesta, dér adevărat. Este mai bine să-l mărturisim pe față, căutând a-l corege, decât să-l ascundem, căci răul tănuie tot isbucnesce.

(Va urma.)

Războiul ruso-japonez.

Privirile lumii sunt ațintite din nou asupra situațiunii din Manciuria. Cele trei armate japoneze, a lui Kuroki, a lui Nodzu și a lui Oku au început la 25 August atacul pe totă linia contra armatei lui Kuropatkin.

Tote scirile telegrafice sosite eri și alaltăieri constată unanim acest eveniment și o confirmare a lor vine chiar din partea lui Kuropatkin. Se dăce, că lupta se dă la 20 miluri spre sud-est de Liaoyang.

Kuropatkin telegrafiază Țarului, că la 25 August atacul s'a început numai în contra detașamentului de la ost. Nôptea au petrecut'o ambii beligeranți în pozițiunile lor de luptă departe de 3—5 chilom. unii de alții. A doua zi dimineața, Japoneseii au reluat atacul pe întréga linie.

„Lokalanzeiger“ primesce știrea, că Kuroki a început atacul cu trei divisiuni. Rușii însă i-au respins. 32 tunuri inimice au fost nimicite. Artileria rusescă s'a dovedit de rindul acesta superioară.

Generalul Saharov raportéză statului major rusesc, că Japoneseii au început în 26 August dimineața atacul contra întregului front rusesc al armatei manciuriane, respingând mai întâiu patrulile ru-

sesoși de la Hencinașu, Tolunciag și Ganșinapu. Încă de dimineața Japoneseii au concentrat trupe și artilerie contra detașamentului pozițiunii rusesco de la Antșanșan. Patrulile rusesco s'au retras atunci la poziția principală. Pe la 5½ dimineața s'a început lupta de artilerie în direcție sud-ostică, ér la 7 ore dim. s'a început lupta de infanterie și în direcție nord-ostică. Rușii au respins atacul îndreptat contra flancului drept. După amiazi toate atacurile Japoneseilor au fost respinse. Trupele rusesco au luat atunci ofensiva, respingând pe Japoneseii spre valea Nakhiko. Pierderile Rușilor au fost de 300 omeni. Lupta la frontul de ost a fost foarte înverșunată. A fost o luptă de baionetă piept la piept, în care Rușii au pierdut vr'o 1000 de omeni.

„Berliner Tageblatt“ primesce din Petersburg știrea, în care se dăce, că lupta de la 26 Aug. a fost tot așa de înverșunată, ca și cea de la Vafanku. Japoneseii au atacat mai ales centrul rusesc de sub conducerea generalului Ivanov (succesorul lui Keller) și aripa dreaptă a Rușilor. Artileria rusescă a manevrat escelent. După succesele zilei s'era târziu, cu toate că era o plôie mare, Rușii au luat ofensiva. Nu se cunosc pierderile, ce le-au avut adversarii, se asigură însă, că victoria a fost de astă dată a Rușilor.

Despre situația la Port-Arthur n'au sosit sciri mai nouă. Se știe numai, că atacurile contra fortăreței se reînnoesc zilnic. S'a răspândit șvovul, că Japoneseii ar fi pârșuns prin forturile Ician în interiorul cetății. Știrea nu se confirmă din nici o parte.

Cercurile militare din Tokio își dau silința a calma poporul și a-l determina, să nu-și piardă răbdarea, căci cetatea opune o strașnică rezistență.

Pierderile Japoneseilor la Port-Arthur se calculează chiar în Tokio la cifra de 12.000, la ceea-ce Japonia s'a așteptat, ba se așteptă să aibă de două-ori atâtea pierderi în omeni. Causa acestor pierderi mari este, că garnisôna rusescă nu numără numai 28.000, cum credeau unii, ci cel mai puțin 36—40.000.

Din Coreea șosesce într'aceea o știre foarte gravă. Acastă țără, care de la începutul războiului a stat pe partea Japoneseilor, de silă ca de bună-voie, ar fi renunțat la independența sa de stat și ar fi devenit cu desăvârșire vasala Japoniei. Coreea își va rechema pe toți reprezentanții săi din străinătate și va încredința reprezentarea sa diplomatică reprezentanților Japoniei, își va desființa armata, va introduce valuta japoneză și va institui un consilier japonez pe lângă ministrul său de externe.

In afacerea ospetului dela Mehadia.

Dela un stimat abonat al fôiei noastre din Craiova primim următoarea întâmpinare, căreia ne grăbim a-i da loc:

Domnule Redactor!

Cu toate că articolul ce publicați asupra „Prieteniei maghiaro-române“ în nr. de la 12/25 curent al „Gazetei Transilvaniei“ a mai fost publicat și în alte jurnale, să-mi permiteți totuși să răspund prin gazeta D-vôstră, ca fiind mai răspândită, să nu se arunce vre-o pată asupra noastră.

Vre-o două-șeci persoane, printre cari și eu, am luat parte la banchetul dat cu ocaziunea plecării din băile Mehadia a unui magistrat român, dér nu fiind-că șera magistrat, ci fiind-că ne era prieten la toți. N'a fost deci nimic oficial. Nimăni dintre noi, cu toate că în Țera românească au o situație oficială, n'a luat parte la masă, de cât ca simplu voiagior. Îmi pare chiar de prisos, să mai insist asupra acestui lucru. Nici unul n'avea nici calitatea, nici voința, nici dorința să îndrumeze cătră o absurdă prietenie româno-maghiară. Protestez din tot sufletul în contra noțiunii, ce o astfel de ideie ar deștepta într'o minte, ori inimă românească. Noi de aici,

ca și D-vôstră de acolo, nu pricepem o prietenie româno-maghiară, cât timp dreptatea nu va domni în ținuturile de sub corôna Sf Ștefan, unгурescă. Rêutăciôse concludii s'au tras de cătră publicisti D-vôstră din banchetul nostru.* Este de prisos să mai calific pe cele maghiare.

Adevărul este, că la finele banchetului musica militară, adusă de cătră însuși inspectorul băilor, a cântat „Imnul regal românesc“ și „Deșteptă-te Române“. Este drept, că auzind „Deșteptă-te Române“ în țera unгурescă și încă comandat de Unguri, ni-s'a umplut inima de bucurie. Ori cine vede acum aci un triumf al ideii române, ér nu al ideilor maghiare. Cel puțin așa am apreciat noi. La rândul nostru am comandat orchestrei de lăutară să cânte imnul împărătesc. S'a strigat urale, s'a beut în sănătatea persoanelor, cari ridicaseră toate în onôrea noastră — cestii de politeță — fără ca noi să-i cunoșcem personal pe ei, său ei pe noi.

N'am avut să ne ocupăm de regalitatea ungară.

Aci s'a finit tot. Nici vorbă n'a fost de înfrățirea română cu coreligionarii naționali ai lui Jeszenski.

Cât despre faptul, că Românele au dansat cu Ungurii, și vice-versa, érăși este o esagerare voită. Eu am fost cu nevasta mea și nici dânsa n'a dansat csardaș său alt-ceva cu vreun Ungur și nici eu cu vr'o Ungurică.

Îmi pare rău, că dintr'o petrecere cu totul privată au căutat Maghiarii să scôtă concludii de polemică. Acăsta nu putem noi s'o împiedecăm. Țin numai să restabilesc adevărul, și cred, în același timp, D-le Redactor, că îmi datorăți o mică reparație, publicând rândurile de mai sus, publicare, ce v'o cer foarte politicos.

Primiți, D-le Redactor, asigurarea admirației mele pentru lupta D-vôstră.

4 (27) August 1904 Craiova (România)

C. R. Geblescu,
un abonat al „Gazetei“
Doctor în drept din Paris.

In afacerea moșiei „Sudiții“.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte de purtarea necalificabilă față cu Țiarul nostru a fostului contabil al bisericei Sf. Nicolae Arsenie Vlaicu, din incidentul unei corespondențe, ce am fost publicați'o despre arendarea prin licitație a moșiei bisericei Sf. Nicolae „Sudiții“ din România, și în care se afirmase, că administrarea în regie a acestei moșii de cătră vechiul comitet parochial a dat rezultate deprimate și problematice.

Am fost atacați de acest ex-contabil, nu pentru-că i-am fi refuzat publicarea întâmpinării sale, ci fiind-că nu i-am stat la dispoziție, la ora și la minută, cum dorea dânsul. N'a avut paciența de a aștepta nici măcar 24 de ore și a alergat cu întâmpinarea sa la „Tel. Român“ din Sibiu și la fôia română din Arad, susținând, că ar fi în interesul publicului brașovean și al României întregi de a se aduce la cunoștință cu o oră mai înainte conglomeratul de cifre produs de A. Vlaicu, cu scop de a prezenta în lumina cea mai strălucită gestiunea vechiului comitet și contabilitatea purtată de dânsul asupra administrării moșiei „Sudiții“.

Sgomotul ce l'a făcut Arsenie Vlaicu în această afacere și nerușinarea, cu care fără leac de motiv serios ni-a imputat, că n'am fi conșcii de datoria noastră publicistică, voină a ne declara de parțial și con-

* Autorul face mare nedreptate publiciștilor de la noi atribuindu-le chiar rêtutate. La acăsta nu-l îndreptătesce nimic, nici chiar amorul propriu și simțul național ofensat. Ceea ce cu drept pretinde d-l Geblescu pentru sine, de ce nu vrea să concedă și fraților săi de dincoace? Ôre aceștia să nu se simță atinși în amorul lor propriu și să nu fie revoltați în simțul lor românesc, când ved cum se sorie în foile maghiare despre conveniri sociale ale Românilor liberi cu Maghiarii ca cea din Mehadia, îndreptându-se acul veninos asupra lor, a celor asupriți? R. d.

duși de animosități personală, ni-a îndemnat—sciind bine cu cine avem de a face— să cercetăm cazul și să vedem, decă cifrele cu cari debutéză ex-contabilul în amintitele foi, au în adevăr o basă reală ori nu?

De aceea ne-am adresat cătră sediul comitetului parochial al bisericei sf. Nicolae cu o rugare în scris, de a ne da lămuriri relativ la rezultatele administrării în regie a moșiei „Sudiții“ de pe anii 1903 și 1904, său de a concede unuia din colaboratorii noștri, să scôtă datele de lipsă din cărțile bisericei.

Rugarea noastră a fost satisfăcută de cătră onor. presidiu al comitetului parochial, care cu totă prevenirea a pus directorului nostru la dispoziție un extras din protocoalele comitetului și Sinodului parochial al bisericei sf. Nicolae relativ la administrarea în regie a moșiei „Sudiții“.

Să vorbescă acum actele oficiôse, să pronunțe ele sentința asupra isprăvilor de contabil și de fost membru în comitet și asupra purtării lui Arsenie Vlaicu! Eță-le:

Est r a s

din protocoalele comitetului și sinodului parochial dela Biserica s-tului Nicolae din Brașov-Schei.

A) Licitații.

Din protocoalele ședințelor comitetului parochial dela biserica s-tului Nicolae Brașov-Schei, se vede:

La hotărîrea Nr. 34/901 ședința din 4 Iulie st. v. 1901, că „Președintele (V. Voinea) propune și comitetul decide:

1) „Biroul să facă pregătirile necesare pentru punerea în licitație, în tòmna acăsta, a moșiei Sudiții etc.“

2) „...Sediul licitației să fie în București“.

La hot. Nr. 96/901, ședința din 10 Septembrie st. v. 1901.

„Să statorosece ca și de licitare pentru moșia Sudiții, ziua de 10 Noemb. 1901“.

Licitarea I.

La hot. Nr. 116/901 st. v. ședința din 18 Noembrie 1901 st. v. se prezintă raportul comisiunii, care a ținut licitarea moșiei Sudiții, în zilele din 9 și 10 Noemb. 1901, în Hotel Bulevard, București, care comisiune a fost compusă din delegații:

Vas. Voinea preș., Ars. Vlaicu v.-preș. și St. Știnghe epitrop.

Din acest raport se vede, că cu acăsta ocaziune „s'a arătat puțin interes, parte din cauza crizei grozave, parte din cauză, că prin Februarie a. v. pune statul român în licitare domeniile sale și astfel arândășii cei mai mulți nu se prea grăbesc să-și caute moșii“.

În 9 Noem. 1901 nu s'a ținut licitare, nefăcându-se nici un ofert.

În 10 Noem. 1901..... „comisia a deschis licitația..... și s'a făcut singurul ofert al d-lui căpitan Gr. Ștrîmbeanu, cu Lei 40.000“ anual. Acest ofert nefiind acceptabil „nu se confirmă arândarea, ci se decide a se ține o nouă licitare (a doua), după arândarea domeniilor statului“.

În legătură cu acăsta „în vederea că nici o eventuală nouă licitare n'ar pute duce la bun rezultat, d-l Președinte s'a cugetat la o valorare mai bună a moșii-lor... și anume la o exploatare în regie proprie.“

„Comitetul decide, să se ocupe serios cu ideia de a administra moșia Sudiții în regie proprie, în principiu își exprimă aplicarea pentru ea, având a o pune în practică numai în cazul, când nici o a doua licitare n'ar da rezultatul dorit...“

Comisiunii i-se liquidéză speșele avute cu acăsta ocaziune în sumă de Lei 397.25 și Cor. 8.

Licitarea II. și III.

La hot. 33/902 ședința din 5 Aprilie 1902, comisiunea compusă din d-nii Vas. Voinea, preș., Ars. Vlaicu, v. preș., și St. Știnghe, epitrop, și emisă pentru noua arândare a moșiei Sudiții, își prezintă raportul eidin care se vede:

sub 1) „Că în 5 Martie v. a. c. a fost în București și a ținut a doua licitare. Urmarea a fost, că de astă-dată n'au avut nici un concurent, și

sub 3) „Într'aceea statul român a arândat de nou moșiiile și astfel biroul (fără comitet) a pus licitația pe 3 l. c.“ (adecă Aprilie 1902. a 3-a licitare).

„Aveam totă nădejdea, că vor obține prețuri bune, după-ce statul a obținut la toate moșiiile urcări însemnate.“ (!)

„Care fu însă decepția comisiei, când la licitarea obținut numai rezultatul luat la protocolul alăturat sub b.“, adică lei 36.100.

Comitetul nu aprobă licitarea și li-
quidază comisiunii speșele avute și cu
ocasiunea aceasta, în sumă de lei 784.30 și
cor. 38.

Licitarea IV.

La hot. nr. 56/902 ședința din 30 Iu-
lie 1902 se vede, că au convenit cu d-nul
Dr. M. Popovici și se hotărăse „..... să
se mai facă o încercare, adică să se mai
țină o licitare — (a patra) — în 28 Iulie
a. c. în sala de ședințe a comitetului din
Brașov cu oferte închise“.

Cu această ocaziune „..... n'a intrat
nici un ofert închis“, d-ri Nicolae N.
Seceleanu, care a fost prezent a oferit suma
de 40.000 lei.“

B) Regia proprie 1903.

Nu se aprobă nici această licitare, ci
se decide unanim: „Pentru un period de
probă de 3 ani, începând de la 23 Aprilie
1903, biserica să administreze moșia Sudi-
ții în regie proprie“.

În urma acestor peripecții, cu data de
1 Septembrie 1902 s'a început regia pro-
pria a moșiei Sudiții, sub administrația
d-lui Ioan Munteanu.*

După ce s'a decis odată lucrarea mo-
șiei în regie proprie, comitetul în ședința
sa din 26 Septemv. 1902 st. v. la hot. nr.
78/902 decide:

„Aprobat hotărîrea comisiei perma-
nente, ca în cauza administrației în regie
proprie a moșiei Sudiții, să se pörte pro-
cese verbale separate și contabilitate se-
parată în tota regula, ca astfel comitetul
să aibă o iconă fidelă despre tota admi-
nistrația“.

Ca să se vadă cum s'a executat această
hotărîre a comitetului, lăsam să urmeze o
copie fidelă a însemnărilor, din cartea
de evidență a bisericii s-tului Nicolae.

În 1902 la pag. 50 se găseșc în
cartea de evidență următoarele însemnări
despre cheltuielile cu „Regia Sudiții“.

Oct. 1	Rechisite L. 3522-80 à 47-5 =	cor. 3246-66
„ 3	Léfa administratorului	503—
„ 3	Trimiși	503—
„ 5	Max. Popovici onorar	479—
„ 21	Transport pr. orz trenul	15-67
„ 22	Transport „ căraș	6-40
Nov. 9	Léfa administratorului	239-25
Dec. 3	16 saci orz	327-60
„ 37	goli	27-50
„ 12	Léfa administratorului	239-25
		Cor. 5.827,08“.

În 1903 la pag. 84 se găseșc, în car-
tea de evidență următoarele însemnări,
pentru sumele întrate din „Regia Sudiții“

„Iulie 23	Aconto grăului L. 10000— à 9-45 =	cor. 9450.—
„Iulie 26	Aconto grăului Lei 9900— à 9-48 =	cor. 9385-20
„Aug. 9	Aconto grăului Lei 10800— à 9-49 =	cor. 10249-20
„Aug. 29	Aconto grăului Lei 11198-35 à 9-49 =	cor. 10627-23
„Sept. 22	Aconto grăului Lei 11300— à 9-80 (?) =	cor. 10735—
„Sept. 8	Aconto suhatului Lei 2500— à 95— =	cor. 2375—
„Sept. 15	Aconto suhatului Lei 2000— à 9-48 =	cor. 1896—
„Oct. 30	Aconto suhatului Lei 3500— à 9-50 =	cor. 3325—
„Nov. 8	Aconto suhatului Lei 2500— à 9-49 =	cor. 2372-50
		Cor. 60,415 13.“

În 1903 la pag. 129 se găseșc în Car-
tea de evidență următoarele însemnări pen-
tru sumele cheltuite cu „Regia Sudiții“.

„Jan. 8	I. Munteanu salari	cor. 239-25
„Feb. 1	4 recepție trimis	1721—
„ 3	I. Munteanu salari	239-25
„ 19	3 mandate trimis	1419—
„ 24	35 saci cartofi, à 1-40	49—
„ 25	cusutul sacilor cartofi	7-20
„Apr. 2	2 mandate trimis	1152-30
„ 14	3	2580—
„ 1	I. Munteanu salari	239-25
„ 15	Porto 64 saci, orz	109-60
„ 22	36 saci goli	32-40
„Jun. 1	1 mandat trimis Lei 4500.— (9.49)	4273-50
„ 12	Factura Stadeker batosa lei 14000.— (105.6) și porto	13267-20
„ 20	2 mandate trimis	1500.—
„ 19.04	și porto	1436-50
„Aug. 10	I. Munteanu salari	237-50
„ „	diverse cumpărături	1532-35
„ „	asigurări, lei	1510-86
„ „	1582-05 à 9.55	1510-86

* Cumnatul fostului președinte al comitetu-
lui parochial V. Voina. — Not. Culeg.

„ „	arvuna mașinei Stadeker	955—
„ „	lei 1000.— à 9-55	1432-50
„ „	pentru reparaturi	3915-50
„ „	cumpărat 20 boi cu lei 4100.— à 9.55	1657-94
„ „	spese și diurne cum- păr. boi	10606.—
Sept. 22	diverse spese trimis lei 11180.— à 9-485	572.—
„ „	spese și diurne: Pucherea	542.37
„ „	Vlaicu	237.53
„ „	Stinghe	213.20
Dec. 23	spese și diurne Stinghe	129.16
„ 24	spese și diurne Voina	Cor. 50307.36“.

„Acesta este singura însemnare des-
pre regia Sudiții, și cum că ea nu a fost
suficientă și nu este o „contabilitate se-
parată și în tota regula“ a regiei, după
cum a hotărît comitetul în ședința din 26
Septemvrie 1902 hot. nr. 78/902 (și după
cum ori-ce specialist de contabilitate pöte
să vadă), reiese în mod firesc din urmă-
toarele concluse aduse:

1) „de comitetul parochial“ în ședința
din 19 Sept. 1903 st. v. hot. nr. 37/903,
și de „sinodul parochial ordinar“ în șe-
dința a 3-a (a treia) ținută în 18 Ianuarie
1904 hot. nr. 16 alinia III.

2) Concluzul comitetului parochial,
unde comisiunea bugetară constată, „că
nu i-s'a prezentat contabilitatea și socote-
lile separate privitoare la regia proprie în
sensul hotărîrei comitetului“, și se decide:

sub 3) „Erecum secretarul (Dr. V.
Saftu! Red.) a purtat în conformitate cu
hotărîrea comitetului, — protocoale separate
pentru regia proprie a moșiei Sudiții, așa
să pörte și contabilul (Arsenie Vlaicu) pen-
tru regia proprie, contabilitate separată;
ér administratorul să facă, — conform
instrucțiunii, — rapörte lunare către comi-
tet“ și

3) Concluzul sinodului parochial or-
dinar, din care se vede că: „Sinodul pa-
rochial ia cu regret act de faptul, că con-
tabilul comitetului, cu tot mandatul primit
din partea On. comitet parochial în ședința
a VI-a din 26 Sept. 1902 concludus nr.
78, și din ședința a VIII-a din 19 Sept.
1903 concludus nr. 37 pct. 3, nu a purtat
contabilitate separată asupra întregii regii
proprie, făcând astfel aproape cu neputință
orientarea clară asupra situației finan-
ciare a administrației moșiei și în conse-
cuență decide:

Comitetul parochial este obligat, ca
în timpul cel mai scurt să dispună eșe-
cutarea concluzelor sale citate și să pre-
sinte proximalui sinod contabilitatea spe-
cială a administrației în regie proprie,
începând din 1 Sept. 1902“.

Întru cât priveșce contabilitatea, ce
ar fi trebuit purtată de însuși administra-
torul moșiei Sudiții, d-l Ioan Munteanu,
cităm din raportul amănunțit, prezentat
comitetului parochial de către d-l Edward
Grant, specialist în administrația moșiilor,
cu data de 23 Iulie 1903 la pagina 90,
unde se vorbesce despre contabilitatea pur-
tată la Sudiții: „Administrația firesce pre-
supune și ținerea unei contabilități regu-
late și à jour, care de present lipsesce cu
desăvârșire și care este sufletul întregii ad-
ministrații“.

Constatarea această se face cu data
de 23 Iulie 1903.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 16 (29) August.

Familia regală română la Iași.
Regele și Regina României, Principele Fer-
dinand și Prințesa Maria, împreună cu
Principele Carol se vor duce la Iași în
luna Octomvrie viitor după terminarea
marilor manevre regale. Suveranii vor
sosi la Iași Vineri 1 Octomvrie, după a-
măzi și vor fi găzduiți în palatul coman-
damentului corpului IV pe armată. Prin-
cipii moștenitori vor locui la cercul mili-
tar. În dimineața zilei de 2 Octomvrie va
avé loc ceremonia consacării bisericelor
„Trei Ierarhi“ și „Sf. Nicolae.“ Séra va
avé loc o reprezentație de gală la Teatrul
național cu piesa „Urlanda“ de Carmen-
Sylva. La 3 Octomvrie v. în timpul zilei
Familia regală va visita orașul. Séra va
avé loc o mare recepțiune. La 4 Octom-
vrie v. séra, va avé loc la teatru a doua
reprezentație a „Urlandei“. Rolul princi-
pal va fi jucat de d-șora Agata Bârsescu.
Familia regală va părăsi Iașul la 5 Oc-
tomvrie v. la órele 10 dimineața.

În biserica sf. Adormiri din Ce-
tate s'a serbat érf hramul bisericii în
prezența unui public förte numeros din
cetate și din Scheiú, o apariție rară, la

care s'a mai adaus și împrejurarea, că
de astă-dată corul de la biserica sf. Ni-
colae a cântat cântările liturgice. Vedeam
și simțeam, că serbarea hramului de réndul
acesta avé o însemnătate deosebită, pe
care, decât nu ne-am teme că intrăm în
tonul obiceiuit în viața profană politică,
am numi-o o manifestație de înfrățire între
cei de la biserica Sf. Nicolae din Scheiú
și cei de la sf. Adormire din Cetate. Ceti-
torii „Gazetei“ aciú, că multă vreme ne-
înțelegeri, mai ales din cauza administrării
școlólor, conturbase armonia tradițională,
ce a domnit totdeuna între aceste două
biserici. Era această durerósă și puțin prii-
ciosă intereselor noastre culturale și națio-
nale a încetat, har Domnului, din mo-
mentul, când eforia și delegațiunile școlare
s'au putut constitui în cea mai bună în-
țelegere sub înfrința binefăcătoare a si-
tuațiunei schimbate. După mulți ani pen-
tru prima óră am védut la altarul bisericii
sf. Adormiri pe venerabilul preot și pro-
topop, onorar de la această biserică B. Baiu-
lescu alături cu un preot de la biserica
Sf. Nicolae. Funcțiunea această a împli-
nit ó primul paroch al bisericii Sf. Nico-
lae Dr. V Saftu. Mulțumire și bucurie
simțiau cu toții în fața acestei privilegiate
mângâietóre de frățesca dragoste. Am
audit în urmă, că între cei doi preoți ce-
lebranți s'a petrecut o scenă înduioșătoare:
părintele protopop B. Baiulescu, îmbrăți-
șind pe fratele său în Christos de la bi-
serica-soră, i-a mulțumit adénc emotionat,
că cu atâta dragoste a venit după mulți
ani să topesca gheața, ce de atâta timp
despărțise pe slujitorii celor două biserici.
Închéri adaugénd, că accentele minunate
ale corului au făcut să simțim îndoit bu-
curia acestei frumoșe zile. — v.

Universitate catolică în Alba-Iulia.
Episcopul catolic de odinioară Fogarassy
din A-Iulia a lăsat o fundațiune mare cu
scop de a se capitalisa și când va fi ajuns
la o sumă considerabilă, a se înființa o
universitate catolică. Astăzi fundațiunea
a trecut peste un milion de florini, așa că
șinta fundatorului este în ajun de a se
realisa.

**Ciocniri cu bandele armenesce și
rusesce.** Ciocnirile dintre bandele ar-
menesce și jandarmeria turcescă și cazați
continuă din ce în ce cu mai multă înverșu-
nare. Astfel acum în urmă, aproape de Bi-
tlis, a fost o ciocnire între o bandă mare
armenă și gendarmii. Dintre gendarmii au
fost unii ucis și șese răniți. Banda a
fost silită să se retragă. O altă ciocnire a
avut loc chiar în Bitlis, unde a izbucnit o
mare panică. În urma acestei ciocniri,
mahomedanii au atacat pe locuitorii ar-
meni. Mulți inși au fost uciși, séu răniți.
Andranik se află cu o baandă mare ar-
meană pe teritoriul Sassun. Alte bande
armenesce înaintéză din Caucaș spre Ar-
menia. La granița rusescă au fost cioc-
niri sângeróse între bandele armenesce și
trupele rusesce. Trupele rusesce pregătesc
repreșiuni, deórece pretutindenți se ivesc
bande, ca la un ordin dat. Terórea reîn-
cepe. Armenii fug în munți spre a scápa
de violențele Curzilor. Aceștia dau foc ca-
selor și le jáfuesc. Situațiunea duvine din
ce în ce mai gravă atât pentru Turci, cât
și pentru Ruși.

Necrolog. Sâmbătă d. a. a réposat
comerciantul și vicepreședintele casei ge-
nerale de economii din Brașov d-l Iulius
Gmeiner în etate de 65 ani. Rémășițele
păméntesce ale defunctului au fost de-
puse ađi d. a., în prezența unui numeros
public, în cimitirul evangelic din Brașov,
spre vecinică odihnă.

Colera bântuesc în mod náprasnic
— după cum se depeșeză diarului „Ti-
mes“ din Londra — în numerose ținuturi
din Persia. Victimele secerate de acest
fiagel înfricosct se ridică la sute de mi.
În Persia a căđut jertfă până acuma vre-o
200,000 de vietí, érf în orașul Teheransin-
gur au murit vre-o 30,000. Tóte diarele
din Teheran, între cari și diarul oficioș,
și-au sistat apariția. Gróza, care a cuprins
populațiunea, e de nedescris.

Achitat. D-l Sever Bocu, asupra că-
ruia într'un proces odios se adusesse sen-
tință osânditoare de tribunalul din Timișóra,
a fost achitat de tabla regescă de acolo
și scos de sub acuzare.

**Produțiunea musicală, declamato-
rică și teatrală a tinerimei române din
Brașovul-vechiú, pe care am anunțat-o, s'a**
ținut aséră în sala hotelului „Orient“ și a
avut un succes deplin. După produțiune
a urmat dans. O dare de sémă va urma
în numărul de Duminecă.

O femeie înviată din morți. Calfa
de timplar Grig. Pader din Budapesta, a
cării nevastă a fost călcată de tramvaul
electric și transportată la spital, de unde
apoi au dus-o la cimitir, — s'a tređit în-

tr'o dimineță, după un timp de două luni
de la înmorméntarea nevestei, că această
fi vine éráși în casă. A înviat? Aș! Nici
nu murise, dér din greșală a fost înmorm-
méntată o altă femeie sub numele ei.
Spaima lui Pader n'a fost mică, când a
véđut-o intrând în casă. Într'aceea Pader
își luase o menajeră, ca să-și mângâie di-
lele véduviei. Incurcătura lui era așa dér
și mai mare, nesciind, ce se facă cu cele
doué femei.

Calul năzdrăvan. În Berlin a făcut
multă senzație mai dílele trecute un ar-
măsar de 9 ani al unui proprietar cu nu-
mele v. Osten, care scia să facă cele 4
operațiuni din Aritmetică, scia să scrie
după dictat numele ori-cării vizitator și
alte multe năzdrăvării. Tóte aceste le
făcea băténd cu piciorul după un alfabet
convențional, ce se afla pe o tabelă. Pöte
ar fi și scris, ceea-ce indica prin lovituri,
dece ar fi putut ținé condeiul în copită.
Ceea-ce era însă bătător la ochi, calul
numai la întrebările servitorului, care-l în-
grijea, răspundea; la întrebările altora ré-
mânea mut. În sfirșit servitorul a destăi-
nuit unui jurnalist, că el a dresat calul
cu multă osteneță, ca îndată ce îl va
vedé cu ochii așintiți în pămént, să începă
a bate cu piciorul și calul bătea înainte
până-ce servitorul își ridică ochii. Așa s'a
esplicat șarlatania încă la timp.

„Cassandra maghiară“.

Acest nume i-l dá diarul „Alkot-
mány“ lui Victor Istoczy, fost deputat în
camera ungară, din incidentul, că și-a scos
în volum discursurile parlamentare, 24 la
numér, pe cari le-a rostit în dietă în
intervalul de la 1872—1896, cât a fost
deputat.

Foiletonul cu numele de mai sus
este semnat de Geza Petrassevich, cel
care a scris înainte cu câți-va ani o bro-
șură despre numărul covirșitor al Evreilor
în presa maghiară.

„În Ungaria — díce d-l P. — după
art. de lege XVII din 1867, Evreii s'au
aruncat cu atâta lăcomie asupra acestui
nou Canaan, încât n'au trecut mulți ani
și au acaparat în mânilor tota puterea
economică“.

„Atunci au éșit pe teren Victor Is-
toczy cu câți-va tovaráși ai séi: Carol și
Emeric Szalay, Onody, Vadnay, érf mai
tárđiu Verhovay, cu gând de a vindeca
relele. Ei își încep actiunea în dietă pu-
néndu-se nu atât pe basă confesională,
cât pe basă economică...“

Primul séu discurs mai mare l'a ți-
nut Istoczy la 1875 despre cestiunea
evreescă și naturalizare. El a atras încă
de pe atunci atențiunea guvernului asu-
pra invasiunii jidovilor polonesi. Guvernul
Wenkheim însă, de scurtă vietă, a rémas
surd. În același an a stărúit pentru impo-
situl pe bursă și după aceea pentru legea
despre cămătărie. În cestiunea restabilirii
statului evreesc în Palestina, Ist. a adoptat
părerea sioniștilor. Evreii din Ungaria au
combătut strașnic pe Istoczy, căci unde
puté să fie pentru denșii o Palestină mai
bună, decât în Ungaria. Evreii l'au afu-
risit chiar cu afurisenia cea mare (cherem).

„...Pericolele prognostisate de Istoczy
s'au împlatit tóte din cuvént în cuvént și
efectul distrugétor al acolora le simt as-
tăzi chiar și aceia, cari atunci luau în
derisiune proorociile lui Istoczy. Acuma
réul e mai intensiv, dér s'a pornit din
nou — deși încă în alvie förte îngustă—
și reacțiunea. Evreii și lacheii lor simt
d'asupra capetelor lor sabia lui Damocle
(?). Și cum-că lucrurile au ajuns aici, me-
ritul principal este al lui Istoczy.“

ULTIME SCIRI.

Tokio, 29 August. Japonessii nu
sunt în stare să cucerescă forțul It-
san. Ei au fost în mai multe rânduri
respinși.

Londra, 29 August. După sciri
din Liaoyang retragerea Rușilor din
Anșanșan s'a făcut în cea mai mare
ordine. La Anping a fost o luptă în-
verșunată. 2 baterii japonese au pro-
vocat o mare disordine.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descrie și explică împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acesta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adevărată execuție a acestui dans în toamă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strinsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să potă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăus la finea broșurei și textul frumoșei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printre note toate mișcărilor dansului după tactele muzicii. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedea jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăusul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se potă procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărți, aici înșirate este a se mai adăuge și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate sârbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sârbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predicii pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christie. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre sârbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

„**Cartea Durerii**“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul frances de Iacob Nicolescu, editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1895. O cărtică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„**Cuvântări bisericesci de Masillon**“ traduse din originalul frances de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al dieceșei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicii de ale vestitului orator eclesiastic frances. Prediciile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc *resăriten*, și fie-care este pusă la acea Duminecă seu sârbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predicia. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8° cu portretul lui Masillon. — Traducerea se distinge printr-un limbaj ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Pentru SESONUL de Tómnă și de Iarnă!

In atențiunea Onor. părinți cari au copii de școlă.

Novitate. MAGAZIN DE HAINE Novitate.
pentru bărbați și băeți.

Subscrisul are onóre a aduce la cunoștința Onor. public, că mi-am mărit magazinul meu cu bună reputăție, de confecțiuni pentru dame

cu un magazin de haine bărbătesci, de băeți și copii,
corăspundător cerințelor moderne, pe care l'am instalat în
Piața, Șirul inului în palatul lui Czell.

Prețurile cele mai ieftine.

Pui la dispoziția On. public executarea cea mai bună și efectuarea cea mai solidă.

Principiul meu este, cu câștig puțin să fac vânzare mare.
Rugându-mă de o cercetare numărósă, rămân

Cu totă stima

GOLDMAN N. P.

magazin de haine bărbătesci, de băeți și copii (palatul Czell)

Pentru Sesonul de Tómnă și de Iarnă!

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea imparțiadă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I-VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„**Curs complet de corespondența comercială**“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.* Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 August n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.90
Renta de corone ung. 4%	97.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.10
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	206.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161.50
Renta de hârtie austr.	99.25
Renta de argint austr.	99.25
Renta de aur austr.	119.10
Renta de corone austr. 4%	99.30
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.—
Losuri din 1860.	152.65
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	16.15
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	763.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	642.—
Napoleondori	19.05
Mărci imperiale germane	117.17
London vista	239.62
Paris vista	94.90
Note italiene	94.90

Cursul pieței Brașov.

Din 29 August n. 1904.

Bancnote rom. Cump. 18.94	Vënd. 19.01
Argint român.	18.84
Napoleond'ori.	19.03
Galbeni	11.20
Ruble Rusesci	2.52
Mărci germane	117.20
Lire turcesci	21.50
Soris. fonc. Albina 5%	101.—

Abonamente la

„**Gazeta Transilvaniei**“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Cruce seu stea duplă electro-magnetică
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și înviorază pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reaceală la mâni și la picioare, reumă, podăgră, ischias, udul în pat, influența, însămnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine potă examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confundat cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Crucea-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficial oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut și apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morbari, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țără și streinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Mai st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Eudapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-32 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 8-13 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la óra 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 5-14 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 séra. (* Circulă numai până în Predeal)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul de per. la óra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3-14 min. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 9-47 m. séra.
- IV. Trenul mixt la óra 6-14 m. dim. (Nu mai dela Iunie Dumineca și în sârbători).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persoane la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.
- III. Trenul pers., la óra 4-55 m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7-41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

- I. Trenul de persoane la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la óra 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul mixt, la óra 6-10 m. séra.*
- IV. Tren de pers. la órele 10-01 m. séra.* (* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 7-43 séra.

J. P. P.